

bước chuyển từ mô hình nhà nước tập quyền xã hội chủ nghĩa (XHCN) sang mô hình nhà nước pháp quyền XHCN.

- Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân và vì dân. Nhà nước thể hiện và thực hiện ý chí, quyền lực của nhân dân, định ra pháp luật, tổ chức quản lý mọi mặt đời sống xã hội bằng pháp luật, kế hoạch và các chính sách cụ thể. Lắng nghe ý kiến của nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân, nhờ vậy đã có cơ chế và biện pháp kiểm soát, ngăn ngừa và chống tệ nạn quan liêu, tham nhũng, lộng quyền, vô trách nhiệm, xâm phạm quyền và lợi ích của nhân dân.

- Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện của tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội và các cá nhân tiêu biểu trong các giai cấp, các tầng lớp xã hội, các dân tộc, các tôn giáo và người Việt Nam định cư ở nước ngoài.

Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân có vai trò rất quan trọng trong sự nghiệp đoàn kết toàn dân tộc nhằm xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam. *"Các đoàn thể nhân dân, tùy theo tính chất, tôn chỉ và mục đích đã xác định, vừa vận động đoàn viên, hội viên giúp nhau chăm lo, bảo vệ các lợi ích thiết thực; vừa giáo dục nâng cao trình độ mọi mặt cho đoàn viên, hội viên, vừa tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội"*².

Thành tựu đạt được trong việc thực hiện đổi mới hệ thống chính trị là đáng kể. Đổi mới đã **tạo ra bầu không khí dân chủ và cởi mở** trong xã hội, đã **thiết lập được các cơ chế và chính sách để thực hiện quyền dân chủ của nhân dân**. Tất cả những điều vừa trình bày trên đây đã góp phần quan trọng vào việc **giữ vững ổn định chính trị - xã hội, tiếp tục thúc đẩy sự nghiệp đổi mới toàn diện đất nước**.

Đại hội VII, khi Đảng ta thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (gọi tắt là Cương lĩnh 1991) thì cũng là lần đầu tiên, những quan điểm cơ bản của Đảng về dân chủ XHCN và Hệ thống chính trị được thể hiện tương đối có hệ thống trong Cương lĩnh của Đảng

Hạn chế:

Trên lĩnh vực chính trị và hệ thống chính trị, đổi mới chính trị còn chậm, chưa đồng bộ với đổi mới kinh tế, nhất là đổi mới về tổ chức, thể chế, cơ chế, chính sách. Hệ thống chính trị còn công kênh, hiệu lực, hiệu quả hoạt động còn thấp,

chưa ngang tầm với nhiệm vụ. Biên chế của hệ thống chính trị ngày càng tăng lên, nhưng chất lượng công vụ thấp

- tập trung vào *định hướng XHCN*, bảo đảm cho công cuộc đổi mới đi đúng *định hướng*, phòng ngừa nguy cơ chệch hướng và rơi vào lạc hậu, tụt hậu của nền kinh tế nước ta. Đổi mới có nguyên tắc được xác định bởi *ổn định chính trị - xã hội*, coi đó là tiền đề, là điều kiện tiên quyết để đổi mới toàn diện các lĩnh vực, đổi mới có hiệu quả, có bước đi thích hợp. Trong quan hệ giữa đổi mới kinh tế và đổi mới Hệ thống chính trị, Đảng ta nhấn mạnh, trước hết phải đổi mới kinh tế, phải trên cơ sở đổi mới kinh tế có kết quả bước đầu, cải thiện được đời sống nhân dân mà tiến hành đổi mới Hệ thống chính trị *từng bước, thận trọng, có nguyên tắc*. Nguyên tắc ấy chính là: bảo đảm kiên định con đường XHCN của sự phát triển ở nước ta, bảo đảm nền tảng tư tưởng của Đảng, kim chỉ nam hành động của cách mạng, ý thức hệ chủ đạo của xã hội là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Bảo đảm giữ vững vai trò lãnh đạo và địa vị cầm quyền của Đảng, nhất là trong điều kiện nước ta chỉ có một Đảng duy nhất cầm quyền, Hệ thống chính trị nước ta mang đặc điểm *nhất nguyên chính trị và một Đảng, không đa đảng, càng không có Đảng đối lập*.

- Một điểm then chốt trong nội dung đổi mới Hệ thống chính trị ở nước ta là *phân biệt và phân định* rõ mối quan hệ giữa Đảng và Nhà nước, hai bộ phận cốt lõi trong cấu trúc của Hệ thống chính trị. Sự phân biệt và phân định này căn cứ vào chức năng và nhiệm vụ, giữa thẩm quyền và trách nhiệm của Đảng và Nhà nước trong điều kiện Đảng lãnh đạo xã hội, lãnh đạo Nhà nước với tư cách một Đảng cầm quyền.

hướng vào *xây dựng nền dân chủ XHCN, bảo đảm thực hiện dân chủ, phát huy quyền làm chủ và vai trò làm chủ thực sự của người dân*. Bằng sức mạnh của dân chủ và thực hành dân chủ rộng rãi theo tư tưởng Hồ Chí Minh mà *phòng ngừa và đẩy lùi*, hoặc ít ra cũng *giảm thiểu quan liêu tham nhũng xuống mức thấp nhất, tránh được nhiều nhất những tổn hại tới lợi ích của đất nước, của nhân dân*.